

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 marca 2015r.

Pozwem skierowanym przeciwko (...) Bank S.A. w W. powód T. R. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 10 000 zł wraz z odsetkami od dnia 24 października 2013 roku oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że w dniu 8 sierpnia 2011r. w placówce pozwanego w K. pracownik pozwanego M. S. (1) zaproponowała mu produkt, który przedstawiła jako dużo lepszą ofertę niż lokata, w wyniku czego powód przyjął ofertę zawarcia umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) w ramach umowy ubezpieczenia zawartej pomiędzy Towarzystwem (...) S.A. a pozwanym Bankiem. Wcześniej powód nie znał produktu takiego jak poliso-lokata. Na podstawie umowy powód wpłacił pozwanemu kwotę 10 000 zł. Powód zarzucił, że pozwany nie poinformował powoda, że okres trwania umowy będzie wynosił 10 lat. Ubezpieczenie zostało przedstawione jako lokata terminowa która nie jest związana z ryzykiem utraty wpłaconego kapitału, a w przypadku wcześniejszego wycofania środków zostaną one zwrócone w całości bez zysku. Pracownik pozwanego nie poinformował również powoda, że nie dokonał wpłaty na klasyczną lokatę bankową lecz w rzeczywistości została zawarta umowa ubezpieczenia, to jest umowa, której zawarcie jest związane z ryzykiem inwestycyjnym, a rezygnacja wiąże z się z wysokimi opłatami.

Ponieważ powód nabrał wątpliwości, co do charakteru prawnego umowy, pismem z dnia 15 grudnia 2011r. złożył reklamację, w której stwierdził, że został wprowadzony w błąd, co do okresu trwania umowy, rodzaju inwestycji, bezpieczeństwa ulokowanych środków, opłat rezygnacyjnych, wysokości zysku oraz charakteru prawnego umowy. Następnie w sierpniu 2013r. po konsultacji z profesjonalnym pełnomocnikiem powód stwierdził, że został wprowadzony w błąd. Dlatego też pismem z dnia 8 października 2013r. powód działając na podstawie art. 84 k.c. uchylił się od skutków oświadczenia woli złożonego przy zawieraniu umowy i oświadczył, że domaga się zwrotu wszystkich środków wpłaconych w wykonaniu umowy. Powód wskazał także w tym piśmie, że przedmiotowa umowa zawiera klauzule abuzywne, które nie mogą być stosowane w stosunkach z konsumentami, zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. To, że umowa została podpisana przez powoda jest wyłącznym efektem faktu, że powód został wprowadzony w błąd przez pracownika pozwanego.

Dalej powód wskazał, że w orzecznictwie Sądów zostały uznane za niedozwolone klauzule odnoszące się do tabeli opat, opłaty likwidacyjnej, zbyt wysokich kosztów rezygnacji z usługi i zwartej umowy, które są tożsame z klauzulami zawartymi w przedmiotowej umowie, dlatego były dla powoda niewiążące. Następnie powołując się na art. 385¹ § 1 k.c. powód wskazał, że sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania konsumenta lub nie zapewniające rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Powód zarzucił, że poza umową, również regulamin jest napisany bardzo nieczytelnie i niezrozumiale dla osoby nieorientowanej w branży produktów finansowych. Wszelkie nieścisłości i konsekwencje nie zostały powodowi wyjaśnione. Powód zarzucił również, że doszło do naruszenia przepisów Dyrektywy nr (...) Parlamentu Europejskiego z dnia 21 kwietnia 2004r. oraz Dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006r., które to regulacje zawierają ściśle określone zasady informowania klienta w procesie oferowania mu produktów inwestycyjnych.

Zdaniem powoda spełnione zostały wymogi przewidziane w art. 88 k.c. gdyż oświadczenie powoda o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia w postaci przystąpienia do grupowego ubezpieczenia zostało złożone pozwanemu w terminie ustawowym oraz w formie pisemnej. Pomimo tego pozwany pismem z dnia 4 listopada 2013r. nie uwzględnił żądania powoda i nie uznał jego oświadczenia o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia umowy. Pozwany nie wypłacił też powodowi żądanej kwoty. Powód odwołał się od decyzji pozwanego z dnia 4 listopada 2013r. i ponownie wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 10 000 zł. W związku z uchyleniem się przez powoda od skutków oświadczenia woli o zawarciu umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) oraz występowania klauzul niedozwolonych nie wiążących

powoda, zachodzi nieważność zawartej umowy. Dlatego wpłacone na rzecz pozwanego środki są nienależne i w przedmiotowej sprawie doszło do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego.

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

Pozwany w pierwszej kolejności zwrócił uwagę na potrzebę dopozwania w sprawie na podstawie art. 195 k.p.c. obok pozwanego Banku również Towarzystwa (...) S.A. we W.. Pozwany wskazał, że skoro powód uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli w zakresie zwarcia umowy trójstronnej, to nie może pozywać wyłącznie jednej ze stron takiej umowy.

Następnie pozwany zarzucił, że skoro powód domaga się zapłaty wedle przepisów o nienależnym świadczeniu, a z załączonych do pozwu certyfikatów ubezpieczenia, przepisów Kodeksu cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej wynika wprost, że środki z tytułu składek zostały przekazane wprost na rachunek bankowy ubezpieczyciela, to materialnoprawną legitymację procesową w takiej sytuacji posiada wskazany Zakład (...). Skoro zaś to nie kosztem Banku lecz wyłącznie Zakładu (...) powód mógłby być ewentualnie bezpodstawnie zubożony, to w konsekwencji tym bardziej podmiot odnoszący przysporzenie mógłby być co najwyżej adresatem roszczeń o zapłatę. Pozwany wskazał również, że wszystkie postanowienia wzorca przedmiotowej umowy i sam wzorzec przedmiotowej umowy pochodzi od zakładu ubezpieczeń, a nie od pozwanego Banku.

Pozwany zaprzeczył aby uczestnicząca w zawieraniu z powodem umowy Marzenia S. w jakikolwiek sposób wprowadziła go w błąd, przedstawiała niekompletną dokumentację bądź w jakikolwiek inny sposób wpływała na uzasadnione wyobrażenie powoda co do treści dokonywanej czynności prawnej. Ponadto zdaniem pozwanego treść dokumentów związanych z zawarciem przedmiotowej umowy wyraźnie wskazuje na brak jakichkolwiek obiektywnie uzasadnionych podstaw do rzekomego przekonania powoda o tym, że zawiera on umowę lokaty terminowej.

Pozwany zarzucił również, że powód dokonuje obecnie nadinterpretacji jego pisma z dnia 15 grudnia 2011r. sugerując, że należy to pismo traktować jako oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli. Zdaniem pozwanego takie oświadczenie zostało zawarte dopiero w piśmie pełnomocnika powoda z dnia 8 października 2013r. a zatem znacznie po upływie zawitego terminu o którym mowa w art. 88 § 2 k.c. Niezależnie od tego wskazał, że strona pozwana stoi na stanowisku, że w sprawie nie zachodziły nigdy okoliczności które do złożenia przez powoda oświadczenia o którym mowa w art. 88 k.c. w zw. z art. 84 k.c. by go uprawniały.

W piśmie z dnia 30 czerwca 2014r. powód podtrzymując dotychczasowe stanowisko dodatkowo podniósł, że wniosek pozwanego o dopozwanie jest nieuzasadniony albowiem powód pozwał właściwy podmiot z którym zawarł umowę. Odnosząc się to zarzutu, iż oświadczenie powoda o uchyleniu się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli było spóźnione wskazał, że takie oświadczenie zostało złożone już w piśmie z dnia 15 grudnia 2011r. i przy jego wykładaniu należy stosować art. 65 k.c.

Sąd ustalił:

W dniu 8 sierpnia 2011r. w palcówce pozwanego Banku w K. przy ulicy (...) powód T. R. złożył na piśmie oświadczenie o przystąpieniu do umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...). Powód podpisał wówczas dokumenty: Deklarację przystąpienia (...) (w dwóch miejscach), Oświadczenie (podpisy złożone zostały przez powoda w ośmiu miejscach) jak również poświadczył otrzymanie: Regulaminu ubezpieczeniowego Funduszu Kapitałowego, Tabelę opłat i limitów, Warunki ubezpieczenia „Kwartalne zyski”. Dokumenty te zostały powodowi wręczone.

W Deklaracji przystąpienia (...), który to dokument składał się z dwóch stron, jako ubezpieczającego wskazano (...) Bank S.A. w W., jako ubezpieczyciela wskazano Towarzystwo (...) S.A. we W., a powoda wskazano jako ubezpieczonego. Składkę oraz składkę zainwestowaną wskazano na poziomie 10 000 zł, która to składka miała zostać przekazana na rachunek bankowy Ubezpieczyciela. W Deklaracji wskazano również m.in. że data początkowa

odpowiedzialności stanowi dzień po zakończeniu Okresu Subskrypcji. Długość okresu odpowiedzialności określono jako okres od 08 września 2011r. do 8 września 2021r.

W podpisany przez powoda w ośmiu miejscach Oświadczeniu, który to dokument składał się z dwóch stron wskazano, że:

- produkt ma formę prawną grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym;
- zwrot 100% składki zainwestowanej gwarantowany jest na koniec okresu ubezpieczenia;
- w trakcie trwania produktu wartość rachunku może ulegać znacznym wahaniom ze względu na wycenę instrumentów finansowych wchodzących w jego skład;
- produkt ma charakter długoterminowy, okres ubezpieczenia trwa 10 lat;
- produkt nie jest lokatą bankową i w związku z tym nie gwarantuje zysku;
- bezkosztowa rezygnacja z ubezpieczenia jest możliwa jedynie do ostatniego dnia Okresu Subskrypcji, pod warunkiem złożenia w placówce Banku prawidłowo wypełnionego „Oświadczenia o rezygnacji z ubezpieczenia”;
- rezygnacja w późniejszym okresie wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów w postaci Opłat Likwidacyjnych opisanych w Tabeli opłat i limitów składak;

Na pierwszej stronie Warunków (...) w rozdziale 1 „definicje” w punkcie 13 zdefiniowano Okres Subskrypcji jako okres w którym istnieje możliwość przystąpienia do ubezpieczenia (...) który trwa od 1 sierpnia 2011r. do 31 sierpnia 2011r.

/dowód: deklaracja przystąpienia k. 53, Oświadczenie k. 54, Regulamin k. 55-56, warunku ubezpieczenia k. 58-61, tabela opłat i limitów k. 33-34, Certyfikat z 8.09.2011r. k. 30, częściowo zeznania M. S. k. 108-109, częściowo zeznania powoda k. 109-111/

Produkt opisany powyżej został powodowi zaprezentowany przez pracownik placówki pozwanego M. S. (1), która w sposób standardowy przedstawiła powodowi najistotniejsze jego parametry wskazując na ryzyko płynności, długoterminowość produktu, ryzyko utraty kapitału przy wcześniejszym wyjściu czy niedotrzymaniu warunków umowy, jak również iż produkt nie stanowi lokaty bankowej. Ponieważ powód nie był wcześniej umówiony w Banku, z uwagi na brak dostatecznej ilości czasu, nie zostały omówione szczegółowo wszystkie postanowienia regulaminu, warunków, tabeli limitów i opłat. Wszystkie te dokumenty zostały powodowi wręczone. Powód nie wniósł o umożliwienie mu zapoznania się z dokumentami i umówienia się w innym terminie na podpisanie przystąpienia do ubezpieczenia.

/dowód: częściowo zeznania M. S. k. 108-109, częściowo zeznania powoda k. 109-111/

Powód wpłacił jako składkę kwotę 10 000 zł, która została przekazane na rachunek Towarzystwem (...) S.A.

/dowód: deklaracja przystąpienia k. 53, Certyfikat k. 30/

W dniu 8 września 2011r. został wystawiony certyfikat seria i nr (...) potwierdzający objęcie powoda ochroną ubezpieczeniową na warunkach grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...). Certyfikat został podpisany przez Prezesa i Wiceprezesa Zarządu Towarzystwa (...) S.A.

/dowód: Certyfikat z 8.09.2011r. k. 30/

Ochrona ubezpieczeniowa udzielana była na podstawie Umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym Klientów G. Banku (...) zawartej w dniu 16 marca 2011r. pomiędzy Towarzystwem (...) S.A. i pozwanym jako ubezpieczającym.

/okoliczność bezsporna/

W grudniu 2011r. powód skonsultował się z innym pracownikiem pozwanego zatrudnionym w placówce Banku przy ulicy (...) w K., w wyniku czego uświadomił sobie m.in., że rezygnacja z produktu (ubezpieczenia) po sześciu miesiącach od przystąpienia będzie wiązała się z kosztami oraz niemożnością zwrotu całej zainwestowanej składki.

Pismem z dnia 15 grudnia 2011r. skierowanym do (...) Bank S.A. powód złożył reklamację dotyczącą produktu (...) wskazując, że pracownik Banku przedstawiając produkt nie poinformował powoda o okresie 10-letnim, nie poinformował, że pierwsze odsetki będą po 4 miesiącach, poinformował powoda, że nie może zrezygnować z produktu w ciągu pierwszych sześciu miesięcy gdyż poniósłby ogromne koszty, natomiast nie poinformował powoda o tym, iż wycofując się z produktu po sześciu miesiącach nie odzyska całości zainwestowanego kapitału. Powód w reklamacji wskazał, że opisane postępowanie budzi jego obawy co do bezpieczeństwa posiadanych środków ulokowanych w G. Banku oraz budzi lęk przed zawieraniem dalszych wszelkich umów.

/dowód: reklamacja z 15.12.2011r. k. 28-29/

Pismem z dnia 8 października 2013r. sporządzonym przez pełnomocnika powoda oraz skierowanym do (...) Bank S.A. O/K., pełnomocnik powoda oświadczył, że na podstawie art. 84 § 1 k.c. i art. 88 k.c. odwołuje oświadczenie woli z dnia 8 sierpnia 2011r. zawarcia przez powoda umowy przystąpienia do grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym Klientów G. Banku (...) z uwagi na to, że powód działał pod wpływem błędu co do okresu trwania umowy, bezpieczeństwa ulokowanych środków, rodzaju inwestycji, opłat rezygnacyjnych, wysokości zysku. Jednocześnie wezwano pozwanego do zapłaty kwoty 10000 zł w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma.

/dowód: pismo z dnia 8.10.2013r. k. 24-26/

W piśmie z dnia 4 listopada 2013r. skierowanym do pełnomocnika powoda Bank oświadczył, że odpowiedź na reklamację została skierowana bezpośrednio do klienta T. R. albowiem z uwagi na brak należytego umocowania, Bank nie może przesłać odpowiedzi na wystąpienie pełnomocnika.

/dowód: pismo z 04.11.2013r. k. 23/

Pismem z dnia 10 grudnia 2013r. skierowanym do Menedżera placówki (...) Bank S.A. pełnomocnik powoda odwołał się od decyzji z 4 listopada 2013r., wniósł o uznanie uprzednio złożonej reklamacji oraz ponownie wezwał o zwrot zainwestowanych środków w kwocie 10 000 zł.

/dowód: pismo z 10.12.2013r. k. 21-22/

Reklamacja powoda nie została uznania i środki w kwocie 10000 zł nie zostały powodowi zwrócone. /okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny w zasadniczym zakresie został ustalony na podstawie przedstawionych przez strony odpisów dokumentów, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana oraz nie budziła wątpliwości Sądu. Dokumenty te miały charakter dokumentów prywatnych, a zatem stosownie do art. 245 k.p.c. stanowiły przede wszystkim dowód tego, że osoba podpisująca dokument złożyła zawarte w dokumencie oświadczenie.

Sąd częściowo oparł się na zeznaniach świadka M. S. (1) tj. co do standardowej procedury przedstawienia produktu bankowego. Świadek nie pamiętała jednak powoda oraz okoliczności zdarzenia z dnia 8 sierpnia 2011r. – co z uwagi na upływ czasu oraz charakter pracy świadka nie budziło wątpliwości Sądu.

Sąd częściowo oparł się również na zeznaniach powoda, zwłaszcza co do tego w jakich warunkach doszło do zaprezentowania mu produktu (...). Sąd nie oparł się jednak w żadnej części na wypowiedziach ocennych powoda, które zdominowały jego zeznania.

Sąd zważył:

Powództwo wobec braku usprawiedliwionych podstaw należało oddalić w całości.

W sprawie zostało zgłoszone roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia wywodzone przez powoda z faktu uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 8 sierpnia 2011r., które miało zostać złożone przez powoda pod wpływem błędu (powód wskazał na przepisy art. 84 k.c. w zw. z art. 88 k.c.). W wyniku tego – zdaniem powoda – miało dojść do unieważnienia czynności prawnej tj. przystąpienia do umowy ubezpieczenia, na podstawie której powód świadczył na rzecz pozwanego kwotę 10 000 zł, której domaga się aktualnie zwrotu. Jako podstawę prawną swojego żądania powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wskazał przepis art. 410 k.c. Kwestionując żądanie powoda, pozwany przede wszystkim zarzucił, iż z uwagi na trójstronny charakter zawartej między stronami umowy, która odpowiadała konstrukcji art. 808 k.c. oraz fakt, iż pozwany występował w umowie jako ubezpieczający, pozwanemu nie przysługuje legitymacja bierna w procesie. Niezależnie od tego pozwany zakwestionował aby pozwany uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przy zawieraniu umowy w sierpniu 2011r. podnosząc, iż nie został wprowadzony w błąd przez pracownika pozwanego. Niezależnie od tego pozwany zarzucił, że oświadczenie powoda o którym mowa w art. 88 k.c. została złożone po upływie wskazanego w § 2 rocznego terminu.

W sprawie Sąd uznał w pierwszej kolejności, że powód w dniu 8 sierpnia 2011r. składając wobec pracownika pozwanego oświadczenie w dokumencie Deklaracji Przystąpienia (...) przyjął ofertę przystąpienia jako ubezpieczony do umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...). Była to umowa oparta o konstrukcję umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, o której mowa w art. 808 k.c., albowiem powód występował w umowie jako ubezpieczony, pozwany Bank jako ubezpieczający natomiast ubezpieczycielem było Towarzystwo (...) S.A. we W.. Zawarcie takiej umowy ubezpieczenia na życie na cudzy rachunek było dopuszczalne albowiem została zwarta za wyraźną zgodą osoby trzeciej – czyli ubezpieczonego. Na podstawie tak zawartej umowy ubezpieczony (powód) był uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, chyba że strony uzgodniły inaczej (art. 808 § 3 k.c.).

Z okoliczności sprawy, a w szczególności treści deklaracji przystąpienia wynika, że do zapłaty składki zobowiązał się powód, która to składka miała zostać i została wpłacona ubezpieczycielowi tj. Towarzystwu (...) S.A. we W..

Przyjmując powyższe założenia oraz czyniąc hipotezę, że doszło do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przez powoda w dniu 8 sierpnia 2011r., to powód mógłby wówczas żądać zwrotu świadczenia jako nienależnego, albowiem czynność prawna na podstawie której świadczył została unieważniona – innymi słowy „odpadła” podstawa prawna jego świadczenia. Żądanie powoda znajdowałoby wówczas oparcie w normie art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Należy zatem wskazać, że zgodnie z przepisem art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Za podstawową przesłankę zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia uznaje się zaistnienie stanu wzbogacenia, czyli uzyskanie przez wzbogaconego korzyści majątkowej bez prawnego usprawiedliwienia. Korzyść majątkowa należy rozumieć szeroko – jako wszelkie przypadki polepszenia sytuacji prawnej w wymiarze bezpośrednio uwarunkowanym interesem ekonomicznym wzbogaconego. Źródłem stanu wzbogacenia może być zachowanie zubożonego, wzbogaconego lub osoby trzeciej, jak też zdarzenie niezwiązane z zachowaniem człowieka. Wzbogacenie może przy tym przejawiać się zarówno pod postacią zwiększenia aktywów wzbogaconego polegającym na wejściu do jego majątku korzyści majątkowych jak i zmniejszenia pasywów wzbogaconego, polegającym na zaoszczędzeniu przez niego wydatków.

Szczególną postacią bezpodstawnego wzbogacenia jest natomiast świadczenie nienależne (art. 410 i nast. Kodeksu cywilnego). Przypadki nienależnego świadczenia stanowią różne stany wzbogacenia się bez usprawiedliwienia prawnego, które mogłyby zostać uznane za dostateczne. Ich wspólną cechą stanowi to, że uzyskanie korzyści cudzym kosztem następuje pod postacią świadczenia. Ma więc ono być wykonaniem zobowiązania, które w rzeczywistości nie istnieje lub też nie stwarza podstawy dla dokonania świadczenia. Z faktu dokonania świadczenia wynika natomiast zobowiązanie dla odbiorcy do zwrotu tego, co świadczone. W odróżnieniu od pozostałych sytuacji bezpodstawnego wzbogacenia, daje się tu ściśle ustalić, na czym polega bezpodstawność wzbogacenia odbiorcy korzyści. Chodzi bowiem o nieprawidłowość odnoszącą się do podstawy prawnej, inaczej *causy* świadczenia.

Uwzględniając wszystko co zostało przedstawione, Sąd uznał za zasadny zarzut pozwanego co do braku legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanego (...) Bank S.A. w W. w przedmiotowym procesie. Gdyby bowiem powód doprowadził do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli na podstawie którego przystąpił do grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie, to roszczenie o zwrot wpłaconej kwoty 10 000 zł, która została potraktowana jako należna ubezpieczycielowi składka, powinien skierować do Towarzystwa (...) S.A. we W., który to podmiot uzyskał korzyść od powoda w postaci składki, której podstawa prawna odpadła. Podstawową przesłanką żądania zwrotu nienależnego świadczenia (czyli ogólnie – bezpodstawnego wzbogacenia) jest bowiem istniejący po stronie zobowiązanego stan wzbogacenia, który z uwagi na konstrukcję umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek nie występuje po stronie pozwanego Banku. Już tylko z tego względu powództwo jako pozbawione podstaw winno zostać oddalone.

Należy dodać, że nie było w sprawie podstaw do uznania, że zachodziło współuczestnictwo konieczne (art. 72 § 2 k.p.c. w zw. z art. 195 k.p.c.) po stronie pozwanego Banku (...) na (...) S.A. we W.. Współuczestnictwo konieczne w procesie stanowi kwalifikowaną postać współuczestnictwa materialnego (art. 72 § 1 pkt. 1 k.c.) i zachodzi wtedy gdy kilku podmiotom przysługuje łącznie legitymacja procesowa bierna lub czynna, a rozstrzygnięcie powinno dotyczyć takich podmiotów niepodzielnie. Z uwagi na charakter zgłoszonego roszczenia o zapłatę taka sytuacja nie zachodziła w przedmiotowej sprawie.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu nie było w okolicznościach sprawy podstawy do formułowania tezy o skutecznym uchyleniu się powoda od złożonego w dniu 8 sierpnia 2011r. oświadczenia woli.

Zgodnie z przepisem art. 84 k.c. i art. 88 k.c., w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć, co nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Można powoływać się przy tym tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). W celu uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, należy złożyć oświadczenie na piśmie osobie do której było skierowane oświadczenie woli obarczone błędem. Uprawnienie do uchylenia się od błędu wygasa jednak z upływem roku od jego wykrycia.

Odnosząc przywołaną regulację do okoliczności sprawy, należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, że powód, aby skutecznie uchylić się od skutków prawnych swojego oświadczenia z dnia 8 sierpnia 2011r. powinien wykazać, że składając to oświadczenie działał pod wpływem błędu co do treści czynności prawnej oraz że błąd ten został wywołany u powoda przez osobę trzecią.

Przede wszystkim trzeba zauważyć, że powód w uzasadnieniu pozwu argumentował, że składając w dniu 8 sierpnia 2011r. oświadczenie o przyjęciu oferty pozostał w błędzie co do okresu trwania umowy, charakteru prawnego umowy (tj. ubezpieczenie zostało przedstawione jako lokata terminowa), ryzyka utraty wpłaconego kapitału, uprawnienia do wcześniejszego wycofania środków w całości bez zysku oraz możliwości rezygnacji z umowy bez opłat. Tymczasem z zeznań powoda wynika, że miał zostać wprowadzany w błąd zasadniczo jedynie w zakresie możliwości odstąpienia od wymowy bez ponoszenia kosztów po upływie 6 miesięcy od jej zawarcia. Jednoznacznie bowiem powód stwierdził w

zeznaniach że miał w chwili zawierania umowy świadomość tego, że produkt mu zaoferowany jest długoterminowy – 10-letni oraz że nie jest to lokata bankowa. Już tylko z tych przytoczonych okoliczności wynika, że twierdzenia powoda wskazane w pozwie nie tylko nie zostały wykazane ale ponadto zostały przez powoda zaprzeczone w jego zeznaniach. Nie sposób zatem było nawet hipotetycznie przyjąć, że powód mógł być w błędzie co do wszystkich okoliczności przytoczonych w pozwie przez jego pełnomocnika, skoro sam powód wyraźnie wykluczył aby taka sytuacja miała miejsce.

Co się tyczy treści umowy w części odnoszącej się do możliwości rezygnacji/odstąpienia od umowy bez ponoszenia kosztów, to również zdaniem Sądu nie było jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że powód składając swoje oświadczenie w dniu 8 sierpnia 2011r. działał pod wpływem błędu wywołanego przez przedstawiciela pozwanego. To samo oczywiście należy odnieść do pozostałych elementów oświadczenia powoda (wymienionych w uzasadnieniu), które miało zostać złożone pod wpływem błędu.

Należy wskazać, że powód przyjmując ofertę zawarcia umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) miał niewątpliwie status konsument. Prawo cywilne posługuje się pewnymi wzorcami – np. zapobiegliwego przedsiębiorcy, rozważnego i ostrożnego konsumenta czy rozważnego użytkownika pojazdu. Wzorce takie odnoszą się zwykle do „przeciętnych” przedstawicieli danej grupy (por. art. 2 pkt. 8 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, Dz.U.2007r., Nr 171, poz. 1206 ze zm.). Przewidują one przezorność, jakiej można by wymagać od przeciętnego przedstawiciela danej grupy. Przyjmując, że od powoda T. R. można było wymagać przynajmniej na przeciętnym poziomie ostrożności i rozwagi przy podejmowaniu decyzji o zadysponowaniu sumą 10 000 zł oraz uwzględniając to, że powód przy przystąpieniu do ubezpieczenia otrzymał i podpisał przedstawione w przystępnej formie oświadczenie, w którym zawarto najistotniejsze warunki produktu, do którego przystępuje, nie sposób uznać, że powód został wprowadzony w błąd. To, że powód był w mylnym wyobrażeniu co do rzeczywistszego stanu rzeczy w zakresie możliwości rezygnacji z uczestnictwa w ubezpieczeniu grupowym bez ponoszenia z tego tytułu kosztów (oraz innych wymienionych w uzasadnieniu pozwu kwestii), nie oznacza, że zostało to przez kogokolwiek wywołane, skoro powód mógł i powinien był zapoznać się z tym jakie są warunki uczestniczenia w ubezpieczeniu. Nie występują obiektywnie uzasadnione podstawy do formułowania zarzutów wobec pracownika pozwanego, że przedstawiono powodowi wprowadzające go w błąd informacje czy też, że nie przedstawiono mu istotnych informacji mających wpływ na ocenę produktu, w sytuacji gdy powód otrzymał i kilkakrotnie poświadczyl własnoręcznym podpisem informację m.in. o tym, że: produkt ma formę prawną ubezpieczenia na życie i dożycie, zwrot 100% składki gwarantowany jest na koniec okresu ubezpieczenia, produkt ma charakter długoterminowy (10-letni), produkt nie jest lokatą bankową i nie gwarantuje zysku oraz że bezkosztowa rezygnacja jest możliwa jedynie do ostatniego dnia Okresu Subskrypcji, który to okres zdefiniowano jako okres od 01 sierpnia 2011r. do 31 sierpnia 2011r. w Warunkach (...), które zostały powodowi również wręczone i przez niego podpisane. Należy również dodać, że nawet gdyby założyć, że przy prezentacji produktu nie przedstawiono powodowi pełnych informacji to z pewnością powód – przy założeniu przeciętnej staranności po jego stronie – mógł z łatwością wszelkie najistotniejsze informacje o produkcie uzyskać, które w zakresie w jakim obecnie stara się kwestionować swoje oświadczenie woli – zostały przedstawione w sposób przejrzysty, zrozumiały i przystępny (co wynika z podpisanego przez powoda w dniu 8 sierpnia 2011r. oświadczenia k. 54 w zw. z k. 58). Niezależnie od tego należy wskazać, że powód nie wykazał aby pracownik pozwanego przedstawił mu przy prezentacji produktu inne niż zawarte w oświadczeniu z 8 sierpnia 2011r. (k. 54) informacje o produkcie i tym samym powód został wprowadzony w błąd. Ponownie należy podkreślić, że powodowi wręczono napisane w jasny, krótki i przejrzysty sposób Oświadczenie (k. 54), które popisał i w którym są wszystkie informacje, co do których powód w pozwie twierdzi, że ich nie uzyskał.

Z tych wszystkich względów nie sposób uznać, że przy przedstawieniu produktu wykorzystano niewiedzę powoda, przekazano mu nierzetelne, wprowadzające w błąd informacje.

Z powyższych względów, oświadczenie powoda o uchyłaniu się od skutków prawnych jego oświadczenia woli z dnia 8 sierpnia 2011r. nie było skuteczne.

Inną kwestią pozostaje to, że nie sposób uznać również aby powód złożył oświadczenie o którym mowa w art. 88 k.c. w terminie rocznym od wykrycia błędu. Sąd nie podziela bowiem zapatrywania pełnomocnika powoda, że reklamację złożoną przez powoda pismem z dnia 15 grudnia 2011r. należy potraktować jako oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 8 sierpnia 2011r. Stosując do oświadczenia powoda zawartego w piśmie z dnia 15 grudnia 2011r. dyrektywy wykładni o których mowa w art. 65 k.c. nie sposób uznać, aby z tego pisma wynikała wola i zamiar powoda zniweczenia skutków jego wcześniejszego oświadczenia woli. W piśmie tym powód wyraża jedynie wątpliwości co do charakteru zawartej przez niego umowy oraz obawę o bezpieczeństwo posiadanych środków pieniężnych. W jakikolwiek sposób powód nie artykułuje tego, że chce zrezygnować z umowy czy też uznaje umowę za nieważną lub odwołuje swoją zgodę na przystąpienie do ubezpieczenia. Jeżeli do tego dodać, że w toku niniejszej sprawy sądowej powód zeznał, że „nie rozwiązałam produktu gdyż gdybym go rozwiązała to poniósłbym stratę kapitału (k. 111)”, to wydaje się oczywiste, że powód swoim zamiarem w piśmie z dnia 8 sierpnia 2011r. nie obejmował rozwiązania umowy czy uchylenia się od skutków prawnych swojego oświadczenia. Z kolei oświadczenie, które złożył w piśmie z dnia 8 października 2013r. pełnomocnik powoda zostało złożone po upływie terminu o którym mowa w art. 88 § 2 k.c. skoro jednoznacznie wskazał powód w swoich zeznaniach, o rzeczywistych warunkach produktu zaoferowanego przez pozwanego uzyskał wiedzę w grudniu 2011r.

Za bezprzedmiotowe uznał Sąd wywody pełnomocnika powoda odnoszące się do niedozwolonych (abuzywnych) klauzul umownych. Przede wszystkim, nawet gdyby uznać, że pewne postanowienia Warunków ubezpieczenia lub Regulaminu czy Tabeli opłat nosiłyby znamiona abuzywności, to prowadzić mogłyby to co najwyżej to uznanie, iż są dla powoda niewiążące. Powód nie domagał się jednak takiego ustalenia w procesie. W sytuacji gdy powód wystąpił z żądaniem zapłaty twierdząc, iż uchylił się do skutków prawnych swojego oświadczenia z dnia 8 sierpnia 2011r., a pozwany w oparciu o regulamin, ogólne warunki czy tabele opłat nie wysuwała wobec powoda żadnych roszczeń, to bez znaczenia dla sprawy jest to czy takie niedozwolone postanowienia umowne zostały zawarte w wymienionych dokumentach. Brak prawnych podstaw (art. 384 k.c. – art. 385³ k.c.) do uznania całej umowy za nieważną z uwagi na hipotetyczne występowanie klauzul niedozwolonych.

Z tych wszystkich względów, powództwo oparte na niewykazanych podstawach, zostało na mocy powołanych przepisów oddalone.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w przepisie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 k.p.c., przy uwzględnieniu reguły, iż do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. W związku z oddaleniem przez Sąd powództwa w całości, za stronę przegrywającą sprawę uznać należało stronę powodową. Zasądzono zatem od powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania poniesione przez pozwanego: opłatę skarbową od pełnomocnictwa oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz.1349 ze zm.)